

**Biskupské gymnázium, církevní základní škola,
mateřská škola a základní umělecká škola Hradec Králové**

Orlické nábřeží 356/1, 500 03 Hradec Králové

Školní preventivní strategie na období 2023–2027

Biskupské gymnázium

Srpen 2023

Mgr. Adéla Vachuška Pešová

ÚVOD

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem pro školy na období 2023–2027. Vychází z konkrétních podmínek školy, je součástí Školního vzdělávacího programu, který vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro Gymnázia, resp. ZŠ. Definiuje dlouhodobé a krátkodobé cíle při prevenci a řešení šikany a dalších projevů rizikového chování.

Cílem školní preventivní strategie je:

- A) oddalovat, bránit nebo snižovat výskyt rizikových forem chování, zvyšovat schopnost žáků činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí,
- B) pojmenovávat problémy z oblasti rizikových forem chování,
- C) pomáhat zejména těm jedincům, kteří pocházejí z nejvíce ohrožených skupin,
- D) podporovat zdravý životní styl, tj. harmonickou rovnováhu tělesných a duševních funkcí s pocitem spokojenosti, chuti do života, tělesného i duševního blaha,
- E) poskytovat podněty ke zpracování Minimálního preventivního programu.

Principy Strategie

Školní preventivní strategie na období 2023–2027 se zakládá na níže popsanych principech.

Partnerství a společný postup

Strategie podporuje partnerství a širokou spolupráci na všech úrovních při respektování kompetencí. Společný koordinovaný postup všech článků v systému prevence v rámci školy zvyšuje pravděpodobnost účinnosti působení a úspěchu při dosahování stanovených cílů.

Komplexní řešení problematiky primární prevence rizikového chování

Preventivní programy je nutné koncipovat komplexně v koordinované spolupráci zaměstnanců školy, žáků a jejich zákonných zástupců i dalších institucí (OSPOD, Policie ČR, PPP, ...). Strategie se zabývá definicí vzájemného propojení všech subjektů v rámci primární prevence a koordinací řešení problémů souvisejících s rizikovým chováním.

Kontinuita působení a systematická plánování

Preventivní působení musí být systematické a dlouhodobé. Jednorázové aktivity, bez ohledu na rozsah a náklady nejsou příliš efektivní. Pozitivních změn nelze dosáhnout dílčími ani izolovanými opatřeními, ale dlouhodobým a komplexním úsilím a Strategiemi.

Uplatnění analýzy současné situace

Aktivity realizované v rámci primární prevence jsou založené na analýze současné situace, pojmenovaných problémech, potřebách a prioritách. Jednotlivá opatření jsou důsledně monitorována a je vyhodnocována jejich účinnost.

Cílenost a adekvátnost informací i forem působení

Realizované preventivní aktivity musí odpovídat cílové skupině a jejím věkovým a sociokulturním charakteristikám a potřebám. U každého preventivního programu je třeba definovat, pro jakou cílovou skupinu je určen.

Pozitivní orientace primární prevence

Nabídka pozitivních alternativ a využívání pozitivních modelů vykazují větší efektivitu než používání negativních příkladů v preventivních aktivitách.

Orientace na kvalitu postojů a změnu chování

Každé primárně preventivní působení si klade za cíl mít pozitivní vliv na změnu postojů a chování daného jedince. Součástí preventivních programů by proto mělo být získání relevantních sociálních dovedností, relevantních znalostí a dovedností potřebných pro život.

Školní preventivní strategie vychází z těchto klíčových dokumentů:

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21291/2010-28.

Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027.

Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027

Strategie prevence kriminality na léta 2022–2027

Koncepce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Královéhradeckého kraje na období 2019–2024

Zákon. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění

Zákon č. 379/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 197/2016 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních, v platném znění

Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Metodický pokyn MŠMT ČR Č.j: 10194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví

Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků (č. j. MSMT-43301/2013)

Standardní činnosti ŠMP Příloha č. 3 k vyhlášce č. 197/2016 Sb.

Platnost od: 1. 9. 2023

Vypracovala: Mgr. Adéla Vachuška Pešová, školní metodik prevence

Schválil: Mgr. Jiří Vojáček, ředitel školy, školská rada

Obsah

1	Základní charakteristika	6
1.1	Školní poradenské pracoviště:	7
1.2	Struktura, kompetence a odpovědnost pedagogických pracovníků.....	8
2	Analýza současné situace	11
3	Vymezení pojmů z oblasti prevence rizikového chování	14
3.1	Specifická a nespecifická primární prevence	14
3.2	Formy rizikového chování.....	15
4	Cíle Strategie	16
4.1	Hlavní cíl.....	16
4.2	Specifické cíle dlouhodobé.....	16
4.3	Střednědobé a krátkodobé cíle:	17
4.4	Cílové skupiny	18
5	Metody a formy a způsoby realizace v prevenci	21
6	Zapojení primární prevence do výuky dle ŠVP	23
6.1	Průřezová témata a tematické bloky ve výuce, zaměřené na prevenci rizikového chování	23
6.2	Témata z oblasti prevence rizikového chování v jednotlivých předmětech dle ŠVP	27
7	Nespecifická primární prevence	30
8	Spolupráce s organizacemi a institucemi	33
9	Evaluaace	36
10	Zdroje	37

1 Základní charakteristika

Biskupské gymnázium, církevní základní škola, mateřská škola a základní umělecká škola (dále jen BG, CZŠ, MŠ a ZUŠ) vznikla jako nový právní subjekt v souladu se školským zákonem (zák.561/2004 Sb. §127 odst. 4) splynutím právnických osob Biskupského gymnázia Bohuslava Balbína a Základní školy a mateřské školy Jana Pavla II., zřizovací listina byla vydána dne 11. 5. 2009 a nová právnická osoba byla zapsána do rejstříku škol a školských zařízení. Právní forma subjektu je školská právnická osoba, která je nástupnickou organizací výše uvedených splynutých škol. Sídlo organizace je Orlické nábřeží 1/356, 500 02 Hradec Králové.

Zřizovatel:

Biskupství královéhradecké

Velké náměstí 35

500 03 Hradec Králové

Kontaktní osoba:

Mgr. Stanislava Kučerová

Telefon: 495 063 611

E-mail: kucerova@bihk.cz

Biskupské gymnázium se nachází v centru města Hradce Králové na nábřeží řeky Orlice v oblasti dalších středních škol a učilišť. Škola sestává z hlavní budovy a modernější přístavby “Kostka”, ve které se nachází učebny přírodovědných oborů a INF. Jídlna se nachází mimo areál ve vzdálenosti 500 m. Mezi rizikovější prostory patří šatny umístěné v podzemním podlaží hlavní budovy.

Jako důležité informační a komunikační zdroje fungují na gymnáziu průběžně aktualizované informační nástěnky, webové stránky školy www.bisgymbb.cz, zaměstnanci školy mají svou veřejně známou mailovou adresu a škola využívá aplikaci Bakaláři s webovým rozhraním Komens, a tímto způsobem probíhá naprostá většina komunikace, včetně podnětů rodičů a žáků.

IČ: 71 341 072

tel. +420 495 51 37 44 (sekretariát)

RED_IZO: 691 000 794

tel. +420 495 51 53 17

IZO: 045 978 298

tel. +420 495 51 48 46

e-mail: skola@bisgymbb.cz

Škola pravidelně přijímá dvě třídy osmiletého gymnázia a jednu třídu gymnázia čtyřletého.

	Schválená kapacita pro počet žáků:	Počet pedagogických pracovníků
Gymnázium	625	62

Ředitel školy: Mgr. Jiří Vojáček, jiri.vojacek@bisgymbb.cz

Zástupci: Mgr. Iva Štěrbová – zástupkyně ředitele školy, iva.sterbova@bisgymbb.cz

Mgr. Ondřej Bouma – zástupce ředitele školy, ondrej.bouma@bisgymbb.cz

Mgr. Petr Beneš – zástupce ředitele školy, petr.benes@bisgymbb.cz

Školská rada:

Za učitele: Mgr. Tomáš Kopecký, Mgr. František Novák, Mgr. Petra Stejskalová

Za rodiče: MUDr. Pavel Kout, MUDr. Karolína Melicharová, Ing. Karel Mařík

Za zřizovatele: P. Prokop Brož, P. Pavel Tobek, s. Anežka Bednářová

Typ školy a zaměření: Všeobecné osmileté (79-41-K/81) a čtyřleté (79-41-K/41) gymnázium.

1.1 Školní poradenské pracoviště:

Biskupské gymnázium má v dané oblasti jmenovány tyto pracovníky, kteří jsou členy školního poradenského pracoviště pro Biskupské gymnázium.

Mgr. Jiří Vojáček – ředitel školy, jiri.vojacek@bisgymbb.cz

Mgr. Iva Štěrbová – zástupkyně ředitele školy pro věci pedagogické,
iva.sterbova@bisgymbb.cz

Mgr. Adéla Vachuška Pešová – školní metodik prevence, adela.pesova@bisgymbb.cz

Mgr. Michaela Čiperová – výchovná poradkyně, michaela.ciperova@bisgymbb.cz

Mgr. Eliška Rusková – školní psycholog, eliska.ruskova@bisgymbb.cz

Výchovné kolegium:

Schází se v pravidelných měsíčních intervalech. Bude řešit závažnější problémy chování a prospěch žáků. Převážně pak ty problémy, které řešil třídní učitel a následně nedošlo ke zlepšení. Jedná se o rizikové projevy chování jako je šikana, záškoláctví, agresivita, nekázeň, zhoršený prospěch, závislostní chování apod. Cílem není pouze sankcionovat jednotlivé přestupky, ale nastavit především preventivní opatření k potlačení výskytu rizikových projevů chování a nabídnout pomoc při zvládnání těchto problémů.

Členové: ředitel školy, zástupci ředitele, školní metodik prevence, výchovný poradce, školní psycholog, školní spirituál, popř. třídní učitel, nebo jiný daný pedagog

Funkce školního poradenského pracoviště:

1. O průběhu naplňování preventivního programu informují vedení školy a spolu s ním pravidelně vyhodnocují aktuální situaci ve škole.
2. Při řešení problémů úzce spolupracují s třídním učitelem.
3. Kontrolují a vyhodnocují efektivitu realizovaných činností ostatních pedagogů. Toto vyhodnocení používají ke zkvalitnění dalších aktivit v oblasti PP.
4. Metodicky vedou pedagogický sbor v oblasti PP – začleňování metod PP do výuky jednotlivých předmětů, spolupráce s externími pracovníky PP.
5. Plánují a zajišťují vzdělávání pedagogického sboru
6. Pracují s rizikovými žáky a krizovými situacemi na škole.
7. Zajišťují krizový plán pro pedagogy.
8. Zasedání poradenského pracoviště svolává a řídí příslušný zástupce pro věci pedagogické

1.2 Struktura, kompetence a odpovědnost pedagogických pracovníků

Ředitel školy

V dané oblasti jedná ve všech záležitostech jménem školy, spolupracuje se zákonnými zástupci žáků (rodičovské schůzky, hovorové hodiny). Spolupracuje zejména s OSPOD, Policií ČR, podává návrhy výchovných opatření v situacích, které převyšují pravomoci třídních učitelů.

Zástupce ředitele pro věci pedagogické

Svolává a řídí školní poradenské pracoviště. Spolupracuje se zákonnými zástupci žáků (rodičovské schůzky, konzultační hodiny); a to zejména v souvislosti s PPP, OSPOD, Policií ČR. Je řízen a zodpovědný řediteli školy.

Školní metodik prevence

Zodpovídá za realizaci preventivního programu. Je řízen a zodpovědný řediteli školy. Pomocí zacílených šetření usiluje o odhalení sociálně patologických jevů, navrhuje vzdělávání pedagogů v dotčené oblasti a v dotčených ročnících ohrožených tříd intervnuje pomocí tematicky zaměřených přednášek. V případě výskytu patologických jevů provádí šetření, stanovuje diagnózu a navrhuje formy řešení situace. Dále spolupracuje s celým školním poradenským pracovištěm, pedagogy a rodiči. Je k dispozici žákům s potížemi v jím dotčené oblasti.

Do jeho činnosti patří zejména tyto oblasti:

- agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií
- vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus, xenofobie, homofobie
- závislostní chování, užívání návykových látek, netolismus, gambling
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů
- spektrum poruch příjmu potravy
- negativní působení sekt
- sexuální rizikové chování
- domácí násilí, šikanování, násilné chování
- týrání a zneužívání dětí, včetně sexuálního zneužívání
- ohrožování mravní výchovy mládeže
- experimentování s legálními i nelegálními návykovými látkami

Výchovný poradce

Péče o integrované žáky, nadané žáky, kariérové poradenství, konzultace se zákonnými zástupci při výukových a výchovných problémech, konzultace s pedagogy v oblasti výchovy a vzdělávání, úzce spolupracuje se školním metodikem prevence, etopedem. Svou funkcí spadá pod řízení a přímou pravomoc zástupkyně ředitele pro věci pedagogické, spolupracuje se školním poradenským pracovištěm, pedagogy a rodiči. Je řízena a zodpovědná řediteli školy.

Školní psycholog

Individuální péče o žáky, diagnostikuje specifické poruchy učení a vzdělávací i výchovné problémy žáků, poskytuje pomoc žákům se speciálními vzdělávacími potřebami i nadaným žákům, poskytuje individuální konzultace žákům s osobními problémy, poskytuje krizovou intervenci žákům, pedagogickým pracovníkům i rodičům, věnuje se skupinové a komunitní práci se třídami, poskytuje konzultace pedagogickým pracovníkům i rodičům, podporuje vytváření příznivého klimatu školy. Je řízena a zodpovědná řediteli školy.

Vyučující učitelé nebo pedagogický dozor:

V hodinách a na školních akcích, kam byli přiděleni, zajišťují řádnou kázeň a dodržování pravidel školního řádu. Vhodným způsobem řeší kázeňské potíže a zajišťují funkční průběh výuky, či školní akce. V případě vážnějších nebo opakujících se potíží, spolupracují s příslušným třídním učitelem, v oblasti monitorování a zachycování rizikových forem chování, či nezvyklých výukových potíží se školním metodikem prevence, nebo výchovným poradcem. Při řešení problémů spolupracují též se zákonnými zástupci žáků a celým pedagogickým sborem. Jsou řízeni a zodpovědní řediteli školy.

Třídní učitelé:

Řeší běžné kázeňské problémy a konflikty, spravují a řeší přehled docházky, pozdních příchodů, záškoláctví, uvolňování žáků z výuky. Iniciují vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem a dbají na jejich správné dodržování (vytváření otevřené, bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě). Podporují rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy. Zprostředkovávají komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a jsou garantem spolupráce školy s rodiči žáků třídy. Získávají a udržují si přehled o osobnostních zvláštěnostech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí. Spolupracují s výchovným – kariérovým poradcem a se školním metodikem prevence při řešení problémů a vytváření bezpečného klimatu ve škole. Jsou řízeni a zodpovědní řediteli školy.

2 Analýza současné situace

Velkou devízou naší školy je relativně stabilní pozitivní klima v jednotlivých třídách i ve škole jako celku. K tomuto příjemnému a bezpečnému prostředí přispívají dobré vztahy mezi učiteli a žáky i zapojení žáků do mnoha školních i mimoškolních aktivit, na nichž se seznamují napříč ročníky a vytvářejí přátelské vztahy. Na celoškolních akcích (koncert (školní sbor, ZUŠ, Bigyfest, vánoční akademie, dny otevřených dveří, závěrečná školní akademie apod.) panuje pozitivní atmosféra a žáci i učitelé se cítí být součástí jednoho společenství. K rychlému navázání vztahů v kolektivu a prevenci rizikového chování přispívají též adaptační kurzy, které škola pořádá pro žáky primy, tercií a kvint. Daří se tak lépe začlenit všechny žáky do třídních kolektivů a stmelit je navzájem.

Vzhledem k úrovni žáků a charakteru sociální struktury drtivě většiny rodin škola dlouhodobě nevykazuje žádné případy vážnějších projevů rizikového chování, vyžadujícího výjimečný odborný zásah nebo intenzivní trvalý dohled. Lze konstatovat, že i běžné neřesti spojované s dospíváním jako např. kouření, či přestupky s požíváním alkoholu, tradičně bývají počtem i závažností rozsahu nevýznamné. V posledních letech nebyl zaznamenán případ šikany, případně se jednalo pouze o první stadium. Nezaznamenali jsme ani projevy rasismu či intolerance, xenofobie, vandalismu či záškoláctví.

Mezi jevy, které se občas vyskytují, řadíme například: experimenty žáků s alkoholem, jež se zpravidla řeší kázeňským opatřením. Pravidelnému užívání nikotinu a tabákových výrobků se věnuje spíše jen malý počet žáků. Případy konzumace jiných návykových látek ve škole nebo na školní akci nebyly v poslední době zaznamenány, i nadále je však potřeba se do budoucna zaměřit na prevenci užívání těchto látek, a zcela nepochybně i látek nelegálních.

Z hlediska vztahů a problémů v kolektivu jsou nejrizikovější skupinou třídy nižšího gymnázia (primy a někdy sekundy až tercií), kdy při přechodu ze základních škol dochází k incidentům ohledně nastavování nových vztahů a rolí ve třídě, zároveň zde hrají čím dál větší roli prvky zrodu kyberšikany, kdy se pomocí mobilů žáci fotí, zesměšňují a shlukují do různých skupin, které spolu navzájem soupeří, nebo se zraňují a urážejí. Tyto zpočátku nevinné aktivity postupně přerůstají do nepříjemných konfliktů a narušují zdravé vztahy ve třídě. Problematika se většinou týká dvou až pěti aktivních žáků, ale narušuje vztahy a atmosféru celého kolektivu, který se na síti aktivit účastní. Většinou se počínající patologie daří odhalit s pomocí rodičů, či

spolužáků a v relativně krátké době částečně, či zcela vyřešit. Základem většinou nebývá nenávisť ani potřeba ubližovat, ale nevhodná legrace spojená s nedostatkem empatie k druhým. Z těchto důvodů nebývá příliš těžké zjednat nápravu, aniž by bylo nutné se uchýlovat ke kárným opatřením, neboť situaci se většinou daří vyřešit domluvou. Školní poradenské pracoviště se na tyto třídy více zaměřuje a pomáhá třídním učitelům (např. prostřednictvím třídnických hodin) pracovat na zlepšení stavu.

Jako důležitá výzva se do budoucna jeví prevence rizikového a závislostního chování na internetu, zejména na sociálních sítích, a otázka užívání mobilních telefonů ve výuce i mimo ni. Proto se škola postupně více zaměřuje na preventivní programy věnované otázkám kyberšikany a bezpečnosti na internetu. Podle školního řádu nesmějí mít žáci během vyučovacích hodin zapnuté mobilní telefony. Pro třídy, ve kterých se tento problém vyskytuje opakovaně, byl pořízen přenosný trezor, do kterého jsou v případě potřeby mobilní telefony uzamčeny po celou dobu vyučování. Trezor byl od jeho pořízení v roce 2022 použit jednou, a to na dobu 1 měsíce, avšak čas od času se diskutuje i o možnosti jejich plošného zákazu včetně přestávek. K tomuto kroku dosud nebylo přistoupeno.

Další oblastí ve vyšších ročnících školy je občasný výskyt PPP (poruchy příjmu potravy), zpravidla u dívek. Vzhledem k věku a charakteru postižení bývá intervence ze strany školy omezena na nabídku pomoci informovanosti, služeb školního psychologa, odborného poradenského pracoviště a nabídku možnosti jednání o individuálním přístupu ke studiu. V současné době se v oblasti prevence zaměříme na spolupráci s organizacemi, které se této problematice odborně věnují.

V další oblasti rizikového chování, kterou v poslední době ve škole evidujeme, je zvýšený výskyt psychických problémů a poruch v postcovidové době. I zde bývá intervence ze strany školy omezena na nabídku pomoci informovanosti, individuálních služeb školního psychologa, odborného poradenského pracoviště a na nabídku o možnostech jednání o individuálním přístupu ke studiu. Studenti mohou využívat pomoci školního psychologa, k dispozici mají nástěnku s kontakty na centra odborné pomoci, krizové linky. I v této oblasti se společně se školním psychologem budeme snažit o tvorbu efektivního preventivního programu.

V neposlední řadě se setkáváme s problematikou genderové dysforie, zaznamenali jsme několik žádostí (řádově jednotky) o oslovování v mužském rodě místo ženského, a to se souhlasem zákonných zástupců. K vyšší míře pohodlí studentů bylo proto zřízeno i několik

unisex záchodů. Ve třídách, jejichž jsou tito studenti součástí, jsme nezaznamenali žádné závažné problémy, které by bylo potřeba řešit. Studenti mají k dispozici školního psychologa, spirituála či metodika prevence, pokud mají potřebu si o těchto tématech promluvit. V oblasti sexuálního rizikového chování chceme zefektivnit systém výchovy ke zdraví a bloků sexuální výchovy, pilotně jsme tento program začali v sekundách v červnu 2023 a budeme i nadále pokračovat.

V jiných oblastech rizikového chování a patologických jevů jsme problémy nezaznamenali.

3 Vymezení pojmů z oblasti prevence rizikového chování

3.1 Specifická a nspecifická primární prevence

Specifická primární prevence

Specifickou primární prevenci lze rozdělit podle cílové skupiny, intenzity programu, podle prostředků a nástrojů, které program využívá a na jaké úrovni je zapojení cílové skupiny, a to do tří úrovní:

Všeobecná primární prevence – se zaměřuje na běžnou populaci žáků, zohledňuje pouze věková kritéria. Jedná se většinou o programy pro větší počet účastníků (obvykle třída, skupiny do 30 účastníků).

Selektivní primární prevence – se zaměřuje na skupiny osob, u kterých jsou ve zvýšené míře přítomny rizikové faktory pro vznik a vývoj různých forem rizikového chování a jsou většinou více ohrožené než jiné skupiny populace. Pracujeme zde s menšími skupinami, případně i jednotlivci.

Indikovaná primární prevence – je zaměřena na jedince, u kterých se již vyskytly projevy rizikového chování. Jedná se o práci s populací s výrazně zvýšeným rizikem výskytu či počínajících projevů rizikového chování. Jedná se o individuální práci s klientem.

Nspecifická primární prevence

Veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání.

3.2 Formy rizikového chování

Primární prevence rizikového chování u žáků se zaměřuje prioritně na předcházení rozvoje rizik, které směřují zejména k následujícím rizikovým projevům v chování žáků:

- 01 Návykové látky
- 02 Rizikové chování v dopravě
- 03 Poruchy příjmu potravy
- 04 Alkohol
- 05 Syndrom CAN
- 06 Školní šikanování
- 07 Kybešikana
- 08 Homofobie
- 09 Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
- 10 Vandalismus
- 11 Záškoláctví
- 12 Krádeže
- 13 Tabák
- 14 Krizové situace spojené s násilím
- 15 Netolismus
- 16 Sebepoškozování
- 17 Nová náboženská hnutí
- 18 Rizikové sexuální chování, týrání a zneužívání dětí, včetně sexuálního zneužívání, ohrožování mravní výchovy mládeže
- 19 Příslušnost k subkulturám
- 20 Domácí násilí
- 21 Hazardní hry
- 22 Žáci s PAS (vede v agendě výchovný poradce)

4 Cíle Strategie

4.1 Hlavní cíl

Hlavním cílem Strategie prevence rizikového chování žáků na období 2023–2027 je prostřednictvím efektivního systému prevence, fungujícího na základě komplexního působení všech na sebe vzájemně navazujících subjektů, minimalizovat vznik a snížit míru rizikového chování žáků.

4.2 Specifické cíle dlouhodobé

Výchova k předcházení, minimalizaci či oddálení rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností a zvládnání zátěžových situací osobnosti jako standardní součást výchovně vzdělávacího procesu v prostředí školy a dále pak motivace k opuštění rizikového chování, pokud již nastalo a ochrana před dopady rizikového chování, pokud již nastalo ve výrazné formě. Vytvořit fungující systém primární prevence ve škole, kde jsou jasně pojmenovány role a kompetence jednotlivých zaměstnanců a institucí včetně stanovení pravidel komunikace mezi nimi a jejich vzájemné spolupráce. Působením a propojením všech těchto oblastí spějeme k tomu, aby žák vykazoval tyto charakteristiky:

- je odpovědný za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku,
- je schopný dělat samostatná rozhodnutí a nést za ně odpovědnost,
- je schopný řešit problémy a konflikty, případně nalézt pomoc pro jejich řešení,
- zná principy a zásady zdravého životního stylu,
- respektuje odlišné názory a chování druhých, stejně tak jako odlišnosti v rase, etnicitě, vyznání, či politické příslušnosti
- umí spolupracovat ve skupině a pomáhá ostatním,
- kriticky zhodnotí a plně si uvědomuje rizika užívání návykových látek
- ví, kde vyhledat odbornou pomoc, a v případě potřeby ji dovede využít.

1. Vést žáky ke zdravému životnímu stylu.

Součástí předmětové výuky obsažené v ŠVP (Občanská výchova, Tělesná výchova, Biologie, Základy společenských věd) - preventivní programy a besedy – mimoškolní akce (výlety, exkurze, sportovní akce).

2. Zlepšovat klima v třídních kolektivech.

Motivace vyučujících k pravidelnému vedení třídnických hodin a zavést pravidelné preventivní programy systematicky navazující od primy po kvartu – předcházení konfliktům, vzájemnému nerespektování a šikaně.

3. Umožnit novým žákům bezproblémové začlenění do školy i třídního kolektivu – pokračování v úspěšných adaptačních kurzech – podpora týmové soudržnosti a spolupráce ve třídě.

4. Podporovat školní volnočasové aktivity jako efektivní součást prevence – motivace žáků k účasti na školních akcích, projektech a kroužcích – podpora studentských kroužků a klubů vedením školy – setkávání žáků napříč třídami a ročníky při společné zájmové činnosti.

5. Zlepšit komunikaci v učitelském sboru o rizikovém chování žáků – seznámení pracovníků školy se školní preventivní strategií, minimálním preventivním programem, školním programem proti šikanování, krizovým a úrazovým plánem, dále metodická podpora pro třídní učitele při vedení třídnických hodin, dbání na to, aby všichni pracovníci školy o výskytu rizikového chování ihned informovali školní poradenské pracoviště, podpora vzájemné otevřenosti a pozitivního klimatu v učitelském sboru.

6. Poskytovat poradenské a konzultační služby pro žáky, jejich zákonné zástupce a pedagogy a prohloubit a zlepšit komunikaci mezi školou a rodiči.

4.3 Střednědobé a krátkodobé cíle:

Vyplývají z dlouhodobých cílů. Jedná se o konkrétní aktivity a činnosti jednotlivých osob či skupin. Jsou obsahem Minimálního preventivního programu na daný školní rok. Jedná se především o tyto záměry:

1. Motivovat žáky vyššího gymnázia k zodpovědnému přístupu ke školní docházce.
  - dodržování maximální absence stanovené úpravou školního řádu (s výjimkou závažných zdravotních důvodů)
  - častější diskuse třídních učitelů s žáky a pravidelní sledování absence
  - motivace žáků k aktivní účasti na školních i mimoškolních aktivitách
2. Vzdělávat žáky i učitele v oblasti rizikového chování na internetu a sociálních sítích
  - zahrnutí tématu do předmětové výuky (Občanská výchova, Informatika a výpočetní technika)
  - tematicky zaměřené preventivní programy
  - vzdělávací kurzy pro školního metodika prevence i další pedagogy
  - případná revize pravidel užívání mobilních telefonů ve škole
3. Zvýšit povědomí o rizicích užívání návykových látek
  - dodržování zákazu držení, konzumace i distribuce návykových látek ve škole a na akcích pořádaných školou
  - častější diskuse třídních učitelů s žáky o tomto tématu
  - tematicky zaměřené preventivní programy
4. Zvýšení informovanosti rodičů a veřejnosti – vytvoření webové sekce s informacemi z oblasti SPJ

4.4 Cílové skupiny

Strategie primární prevence rizikového chování je zaměřena zejména na níže uvedené skupiny populace.

Primární cílové skupiny

- Žáci školy

Je třeba využívat různých metod, například relaxačních technik, projektů, aktivní práce ve skupině a zapojení do psychosociálních her, empatie, nácvik verbální a nonverbální komunikace, využití projekčních technik, modelování situací apod. Je třeba rozvíjet dovednosti správně se rozhodovat, umět vybrat vhodné osoby a organizace pro pomoc, ubránit se tlaku

vrstevníků. Důležité jsou znalosti a schopnosti získávat informace k problematice rizikového chování. Většina témat bude zařazena hlavně do předmětů výchov – výchova k občanství, tělesná výchova, výchova ke zdraví, svět práce atd. K prevenci rizikového chování je však třeba využít všech vhodných témat napříč předměty.

- Specifické skupiny žáků (skupiny žáků se zvýšeným rizikem problémů s chováním (např. děti z rodin, kde je páchána trestná činnost, se závislostí na alkoholu apod.) nebo jednotlivci již vykazující rysy rizikového chování (záškoláctví, alkohol apod.)

Další cílové skupiny

- Pedagogové:

Aktivní přístup pedagogů k prevenci rizikového chování, jejich další vzdělávání, informovanost a podpora. Vedení školy v plném rozsahu podporuje Školní preventivní strategii. Je kladen důraz na začlenění problematiky prevence do tematických plánů. Všichni pedagogičtí pracovníci plně respektují Školní preventivní strategii, mají podle předmětů a ročníků zařazena témata primární prevence ve svých tematických plánech. Učitelé do svých tematických plánů, pokud to je možné, zařazují projekty zaměřené na primární prevenci a na posílení sociálních dovedností a upevňování kolektivu třídy. Vzdělání a kvalifikování pracovníků v primární prevenci rizikového chování, kteří jsou vybaveni odpovídajícími znalostmi, dovednostmi a způsobilostmi podle úrovně, kterou v primární prevenci zajišťují (ředitel školy, pedagogové – školní metodiky prevence, výchovné poradce, školní psychology, učitele etické výchovy, učitele výchovy k občanství a ke zdraví, multikulturní výchovy, osobnostní a sociální výchovy apod.

- Rodiče:

Cílem je aktivní zapojení rodiny i veřejnosti do prevence rizikových projevů chování, a to prostřednictvím dostatečného informování a aktivitami specificky zaměřenými na tuto cílovou skupinu (konzultace, třídní schůzky, MPP, Program proti šikaně, nástěnky, letáky, webové stránky, atd.). Nezbytné jsou také poradenské akce a aktivity pro rodiče a snahy o navázání atmosféry důvěry při řešení problémů obecných i osobních. Zejména pak děti pocházející z rodin, kde se vyskytují rizikové faktory.

- Veřejnost:

Aktivní zapojení veřejnosti do prevence rizikových projevů chování, a to prostřednictvím dostatečného informování a aktivitami specificky zaměřenými na tuto cílovou skupinu.

5 Metody a formy a způsoby realizace v prevenci

Mezi nejčastější metody a formy práce užívané při prevenci rizikového chování v naší škole patří zejména:

- prvkontakty, individuální pohovory a intervence se žáky vedené pracovníkem ŠPP
- adaptační kurzy pro žáky prim, tercií a kvint
- třídnické hodiny (zařazované nepovinně dle uvážení třídního učitele, zejména na nižším gymnáziu, a zaměřené na stmelení kolektivu),
- preventivní programy (viz kapitola 7); hodiny a vzdělávací bloky spojené s diskusními, prožitkovými i týmovými aktivitami),
- tematické besedy a workshopy,
- bohatá nabídka volnočasových aktivit ve škole (viz kapitola 8).

Třídní učitelé a členové školního poradenského pracoviště využívají zejména metody monitoringu tříd a žáků, diskuse a individuálních pohovorů s jednotlivými žáky, případně dotazníkových šetření. Samozřejmostí je též metoda sociálního učení, kdy se žáci učí vzorcům chování učitele, který je pro ně vzorem a autoritou.

1. Ve vyučovacích hodinách

Rozvoj sociálních dovedností dětí prostřednictvím různých motivačních her a dotazníků. Mezi tyto dovednosti patří aktivní naslouchání, relaxace, sebepoznání, sebepojetí, verbální a nonverbální komunikace, kooperace, empatie, interakce, soutěžení, rozhodování a řešení konfliktů.

2. Na třídnických hodinách – min. 2x ročně, dále dle potřeby a uvážení TU

Budou sloužit k pravidelnému věnování času třídnickým záležitostem, aktuální problematice třídy a prohlubování spolupráce a vzájemného poznávání a respektování.

3. Adaptační kurzy, sportovní kurzy (dle zájmů dětí a potřeb školy)

Budou zaměřeny na prvotní seznámení třídních kolektivů, dále na jejich stmelení a samozřejmě na rozvoj sociálních dovedností dětí.

4. Jednorázové aktivity primární prevence (dle potřeby, aktuální situace a nabídky)

Budou realizovány v souladu s Minimálním preventivním programem školním metodikem prevence, či prostřednictvím státních organizací (Městská policie, Policie ČR...) a dalších organizací poskytujících programy primární prevence patologických jevů.

5. Volnočasové aktivity (dle zájmu dětí)

Zájmové kroužky, kulturní a sportovní akce školy, společenské akce s rodiči apod.

6 Zapojení primární prevence do výuky dle ŠVP

6.1 Průřezová témata a tematické bloky ve výuce, zaměřené na prevenci rizikového chování

Nižší stupeň osmiletého gymnázia

Název tematického okruhu	Osobnostní a sociální výchova			
	prima	sekunda	tercie	kvarta
Osobnostní rozvoj				
Rozvoj schopností poznávání	INT/ Aj, Ma, Bi, Hv, Vv, Tv	INT/ Čj, Aj, Ma, Hv, Vv, Tv	INT/ Aj, Nj, Ma, Hv, Vv, Tv	INT/ Čj, Aj, Nj, Ma, Vv, Tv
Sebepoznání a sebepojetí	INT/ Čj, Aj, Hv, Vv, Nbv	INT/ Aj, Bi, Vv	INT/ Aj, Nj, Vo, Vv, Rlv	INT/ Čj, Aj, Nj, Hv, Vv, Nbv, Rlv
Seberegulace a sebeorganizace	INT/ Čj, Ma, Tv	INT/ Ma, Tv	INT/ Ma, Vo, Tv	INT/ Vo, Hv, Tv, Nbv, Rlv
Psychohygiena	INT/ Vo, Vv, Tv	INT/ Vv, Tv	INT/ Tv, Vo, Rlv	INT/ Čj, Hv, Tv, Nbv, Rlv
Kreativita	INT/ Aj, Ma, Hv, Vv	INT/ Aj, Ma, Bi, Vv	INT/ Aj, Šj, Ma, Dě, Vo, Vv	INT/ Aj, Šj, Ma, Ze, Vv
Sociální rozvoj				
Poznávání lidí	INT/ Aj, Vo, Vv, Tv, K	INT/ Čj, Aj, Vv, Tv	INT/ Čj, Aj, Nj, Tv, K	INT/ Aj, Nj, Dě, Tv
Mezilidské vztahy	INT/ Aj, Vo, Tv	INT/ Aj, Tv	INT/ Čj, Aj, Nj, Šj, Dě, Tv, Rlv	INT/ Čj, Aj, Nj, Šj, Dě, Tv, Nbv, Rlv
Komunikace	INT/ Čj, Aj, Vo, Ma, Hv, Vv, Tv	INT/ Aj, Hv, Vv, Tv	INT/ Čj, Aj, Fj, Nj, Šj, Ma, Vo, Tv, Rlv	INT/ Aj, Fj, Šj, Nj, Ma, Vo, Hv, Tv, Nbv, Rlv
Kooperace a kompetice	INT/ Aj, Tv	INT/ Aj, Ma, Hv, Tv	INT/ Aj, Fj, Nj, Šj, Tv	INT/ Aj, Fj, Nj, Šj, Tv, Nbv, Rlv
Morální rozvoj				
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	INT/ Čj, Aj, Vo	INT/ Aj	INT/ Čj, Aj, Nj	INT/ Aj, Nj, Nbv, Rlv
Hodnoty, postoje, praktická etika	INT/ Tv, Nbv	INT/ Tv	INT/ Dě, Tv,	INT/ Tv, Nbv, Rlv

	Výchova demokratického občana			
Název tematického okruhu	prima	sekunda	tercie	kvarta
Občanská společnost a škola	život školy	život školy	život školy	život školy
Občan, občanská společnost a stát		INT/ Vo	INT/ Čj	
Formy participace občanů v politickém životě		INT/ Vo		
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování			INT/ Vo	INT/ Čj

	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech			
Název tematického okruhu	prima	sekunda	tercie	kvarta
Evropa a svět nás zajímá	INT/ Čj, Aj, Hv	INT/ Čj, Aj, Hv	INT/ Aj, Nj, Hv PRO/cizí jazyky, Ze,	INT/ Čj, Aj, Nj, Hv
Objevujeme Evropu a svět	INT/ Hv	INT/ Nbv, Rlv	INT/Aj, Nj, Šj PRO/cizí jazyky, Ze	INT/ Aj, Nj, Šj, Dě, Vo
Jsmo Evropané	INT/ Čj, Dě	INT/ Čj, Dě, Nbv	INT/ Čj, Hv, Vv, Nbv, Rlv	INT/ Dě, Vo

	Multikulturní výchova			
Název tematického okruhu	prima	sekunda	tercie	kvarta
Kulturní diference	INT/ Čj, Aj, Dě, Hv	INT/ Aj, Vo	INT/ Aj, Nj, Šj, Dě, Hv	INT/ Aj, Nj, Šj, Dě, Hv, PRO Křesťanské slavení / Hv, Vv, Nbv, Rlv
Lidské vztahy	INT/ Aj, Hv, PRO Křesťanské slavení / Hv, Vv, Nbv, Rlv	INT/ Aj, Vo PRO Křesťanské slavení / Hv, Vv, Nbv, Rlv	INT/ Aj, Hv, PRO Křesťanské slavení / Hv, Vv, Nbv, Rlv	INT/ Aj, Dě, Znv, PRO Křesťanské slavení / Hv, Vv, Nbv, Rlv
Etnický původ	INT/ Hv	INT/ Čj, Vo, Nbv, Rlv		INT/ Dě, Bi, Hv
Multikulturalita		INT/ Dě		INT/ Dě
Princip sociálního smíru a solidarity			INT/ Dě	INT/ Dě, Vo

Název tematického okruhu	Mediální výchova			
	prima	sekunda	tercie	kvarta
Receptivní činnosti				
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	INT/Aj, Ze Inf	INT/Vo, Aj, Dě, Inf	Aj, Šj	Čj, Aj, Šj, Hv
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	INT/Inf	INT/Vo, Ma, Inf		
Stavba mediálních sdělení	INT/Inf	Inf		
Vnímání autora mediálních sdělení				Čj
Fungování a vliv médií ve společnosti	INT/ Inf	INT/Vo, Inf		Hv
Produktivní činnosti				
Tvorba mediálních sdělení	INT/Inf	Inf	Nj, Vv	Nj, Vo, Vv
Práce v realizačním týmu	INT/Inf	Inf		

Vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Název tematického okruhu	Osobnostní a sociální výchova			
	první / kvinta	druhý / sexta	třetí / septima	čtvrtý / oktáva
Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	INT/Aj,Nj,Šj,Zsv,Vv, Tv	INT/Nj,Šj, Vv,Tv	INT/Aj,Nj,Šj,Tv,Nbv, Rlv B/ Bi	INT/Čj,Nj,Šj,Tv
Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů	INT/Aj,Nj,Zsv,Dě,Hv, Vv,Tv	INT/Čj,Nj,Hv,Vv,Tv	INT/Aj,Nj,Tv,Nbv, Rlv	INT/Nj,Tv
Sociální komunikace	INT/Čj,Aj,Zsv,Hv,Vv, Tv K	INT/Hv,Vv,Tv	INT/Čj,Aj, Fj,Šj,Tv	INT/Č,Fj,Šj,Tv
Morálka všedního dne	INT/Aj,Šj, Tv K	INT/Šj,Tv	INT/Aj,Šj,Tv,Nbv,Rlv	INT/Čj,Šj,Tv,Nbv,Rlv
Spolupráce a soutěž	INT/Aj,Nj,Zsv,Hv,Vv, Tv K	INT/Nj,Hv,Vv,Tv	INT/Čj,Aj,Nj,Tv	INT/Nj,Tv

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech				
Název tematického okruhu	první / kvinta	druhý / sexta	třetí / septima	čtvrtý / oktáva
Globalizační a rozvojové procesy	INT/Aj,Nbv,Rlv	INT/Ze,Zsv	INT/Aj,Dě	
Globální problémy, jejich příčiny a důsledky	INT/Ze	INT/Zsv,Ze	INT/Dě, Nbv,Rlv	
Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce		INT/Zsv	INT/Dě	
Žijeme v Evropě	INT/Čj,Aj,Fj,Nj,Ma, Dě,Hv,Vv	INT/Fj,Nj,Zsv,Dě,Hv, Vv,Nbv,Rlv	INT/Čj,Aj,Fj,Šj,Dě,Ze	INT/Šj,Ma
Vzdělávání v Evropě a ve světě	INT/Fj	INT/Fj	INT/Nj	
Multikulturní výchova				
Název tematického okruhu	první / kvinta	druhý / sexta	třetí / septima	čtvrtý / oktáva
Základní problémy sociokulturních rozdílů	INT/Aj,Šj,Zsv,Dě	INT/Šj,Dě	INT/Aj,Šj,Dě	INT/Šj
Psychosociální aspekty interkulturality	INT/Aj,Zsv,Nbv,Rlv		INT/Aj	
Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí	INT/Čj,Aj		INT/Aj,Fj,Šj	INT/Šj

Mediální výchova				
Název tematického okruhu	první / kvinta	druhý / sexta	třetí / septima	čtvrtý / oktáva
Média a mediální produkce	PRO/Inf	INT/Čj,Hv	PRO/Inf	
Mediální produkty a jejich význam	INT/Zsv,Vv	PRO/Inf	INT/Čj,Vv	PRO/Inf
Uživatelé		INT/Čj,Hv		
Účinky mediální produkce a vliv médií		INT/Hv	INT/Nbv,Rlv	
Role médií v moderních dějinách		INT/Dě	INT/Dě	

6.2 Témata z oblasti prevence rizikového chování v jednotlivých předmětech dle ŠVP

Ročník:	Předmět:	Vzdělávací oblast:	Téma:
Prima - Oktáva	Nbv, Rlg	intolerance, antisemitismus, rasismus, xenofobie	Různost jako hodnota lidství, Nauka o náboženství a toleranci
Prima, Tercie	Nbv, Rlg	negativní působení sekt	Sekty
Kvarta, Septima	Nbv, Rlg	mravní osobnostní a sociální výchova mládeže	Etika, Morálka, Desatero
Prima	VO	mravní osobnostní a sociální výchova mládeže	Rodinný život
Prima	VO	mravní osobnostní a sociální výchova mládeže, záškoláctví	Umění učit se. Řád a plánování času, pracovní metody. Vztahy – kamarádství, přátelství, láska
Prima	VO	rizikové chování v dopravě, prevence úrazů	Dopravní výchova – chodec
Prima	VO	Sebepoznání, osobní bezpečí, domácí násilí, šikanování, násilné chování, týrání a zneužívání dětí, včetně sexuálního zneužívání, ohrožování mravní výchovy mládeže	Zátěžové situace, krizové situace. Šikana. Krizová centra a linka důvěry. Vztah k sobě samému, sebepoznání. Sebeúcta. Úcta a vztahy k druhým. Emoce, hodnocení druhých, pochvala. Stanovení osobních cílů. Plánování budoucnosti.
Prima	VO	vandalismus, závislostní chování, užívání návykových látek, psychohygiena	Drogy, vandalizmus, vulgarismus. Alkohol. Závislost. Zdraví. Tělesné zdraví, duševní zdraví.

			Sociální zdraví. Duchovní zdraví. Zdravotní principy.
Sekunda	VO	Agrese, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus, xenofobie, homofobie	Menšiny a tolerance, Násilí a agrese
Sekunda	VO	sexuální rizikové chování, týrání a zneužívání dětí, včetně sexuálního zneužívání, ohrožování mravní výchovy mládeže	Význam sexuality, etika sexuality, sexualita a odpovědnost k sobě a druhým
Tercie	VO	Mravní osobností a sociální vývoj dítěte	Sebepoznání jako sebepojetí, sebepoznání, sebehodnocení, seberealizace.
Tercie	VO	Psychohygiena	Stres
Tercie	VO	Agrese, tolerance	Konflikt
Tercie	VO	závislostní chování, užívání návykových látek	Látkové závislosti
Tercie	VO	Rizikové chování v dopravě	Pozornost v dopravě
Kvarta	VO	Prevence kriminality a deliktního chování	Trestní právo – přestupky, trestné činy, trestní řízení, trestání mladistvých.
Kvinta	ZSV	Psychohygiena, mravní osobností a sociální rozvoj	Psychologie – psychické procesy a stavy, psychohygiena, sebereflexe, životní styl
Kvinta	ZSV	intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus, xenofobie, homofobie	Sociologie – společnost, předsudky, stereotypy, multikulturalita
Kvinta	ZSV	rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, dezinformace	Masmédia, masová kultura, sociální sítě, reklama
Sexta	ZSV	Prevence kriminality a deliktního chování	Právo – jednotlivá odvětví
Tercie	Bi	VKZ	Tělesná a duševní hygiena
Tercie	Bi	VKZ, rizikové chování v dopravě, prevence úrazů	Zásady první pomoci, předlékařská první pomoc při dopravních nehodách
Tercie	Bi	VKZ, poruchy příjmu potravy	výživa a zdraví, režim dne
Kvarta	Bi	VKZ, sexuální rizikové chování	nakažlivé choroby, Rozmnožovací soustava
Sexta, Septima	Bi	prevence úrazů	První pomoc

Septima	Bi	sexuální rizikové chování	Rozmnožování člověka
Kvarta	Ch	VKZ, poruchy příjmu potravy	Výživa
Kvarta	Ch	VKZ, závislostní chování, užívání návykových látek	Léčiva, drogy, pesticidy a detergenty
Prima Sekunda	IKT	První pomoc	Základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytně první pomoc při úrazu
Prima Sekunda	IKT	rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií	Pravidla bezpečného chování na internetu
Prima - Oktáva	TV	VKZ, psychohygiena, pravidla fair-play, spolupráce, prevence úrazů, rizikové sporty, první pomoc	Dle TP pro jednotlivé ročníky
Sekunda	Ze	Tolerance, multikulturalita, xenofobie	Regiony – Asie, Austrálie a Oceánie, Amerika, Afrika
Tercie	Ze	Tolerance, multikulturalita, xenofobie	Evropa
Sexta	Ze	Tolerance, multikulturalita, xenofobie	Makro/mikro regiony, sociální prostředí
Prima	AJ	Tolerance, multikulturalita, xenofobie	Nationalities
		VKZ, Psychohygiena	Healthy lifestyle
Sekunda	AJ	Tolerance, multikulturalita, xenofobie	Tourism
		VKZ, Psychohygiena	Life's ups and downs
Tercie	AJ	Tolerance, multikulturalita, xenofobie	Immigration
		VKZ, výživa, poruchy příjmu potravy	Eating habits
		rizikové chování	Taking risks
Kvarta	AJ	Prevence kriminality a delikventního chování	Crime, Youth gangs
Kvinta	AJ	Tolerance, multikulturalita, xenofobie	Travelling, America
			Fat America
		VKZ	Criminality
		Prevence kriminality a delikventního chování	
Sexta	AJ	rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií	Gadgets, social media, technology
Septima	AJ	Závislostní chování	Hoarders
		Osobnostní a sociální výchova – sebehodnota	Face Value
Oktáva	AJ	rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií	Who controls the news
		VKZ	A right to eat

7 Nespecifická primární prevence

Preventivní význam mají též celoškolské a mimoškolské aktivity, např. třídní výlety, vánoční či závěrečná akademie, sportovní kurzy či aktivity školního parlamentu. Velký zájem mají naši žáci též o nepovinné předměty, kroužky a školní klub. Během těchto aktivit se setkávají žáci napříč třídami a vytvářejí zde přátelské vztahy, jež přispívají k dobrému klimatu celé školy.

Dílejší aktivity v oblasti nespecifické primární prevence

Do dalších aktivit v oblasti primární prevence řadíme i jiné, nejčastěji mezi-ročníkové akce, které nejsou vždy nutně naplánovány dopředu. Jedná se také o akce v rámci jednotlivých předmětů, nebo tandemů, v nichž spolupracují žáci vyšších ročníků s nižšími. Vše se odvozuje od aktuální situace a finančních možností školy.

Školní parlament

Pravidelné setkávání zástupců všech tříd s koordinátorkami ŠP a vedením školy. Žáci zde prezentují zájmy tříd, nové nápady a návrhy, ale i kritické připomínky. Zamýšlejí se nad školou, jejím fungováním, nad potřebami žáků a možnostmi změn. Samostatně a tvořivě realizují aktivity pro žáky a spolupracují s vedením školy. Těmito aktivitami se učí formulovat svoje myšlenky, vyjadřovat svoje názory a naslouchat druhým, diskutovat o problémech. Jsou vedeni k přijetí základních demokratických principů. Podílejí se na podpoře zdravého klimatu ve třídách a včasně informují o případných problémech. Zástupci školního parlamentu se také účastní akcí, které jsou pořádané přímo pro členy parlamentu.

Volnočasové aktivity

Škola umožňuje žákům vybrat si z široké nabídky kroužků – sportovních, hudebních, jazykových, tvůrčích a dalších. Škola také nabízí řadu kroužků zaměřených na doučování. Ve všech aktivitách lektori prohlubují návyky dětí vzhledem k zdravému životnímu stylu. Pracuje se i s prvky zážitkové pedagogiky, která otvírá možnosti k sebepoznávání, sebepojetí a rozvoji sociálních dovedností. Volnočasové aktivity navštěvují také děti, které nejsou žáky naší školy. V rámci volnočasových aktivit se žáci mohou zapsat také do Základní umělecké školy našeho souškolí. Pokud škola není schopna nabídnout žákům

odpovídající kroužek, odkazujeme žáky na a na další organizace ve městě (sportovní oddíly, Sokol, Dům dětí a mládeže a další).

Výjezdové aktivity školy

Mezi další aktivity, které škola dále nabízí patří lyžařský kurz pro přihlášené žáky z prim a kvint, sportovní kurz pro septimy, exkurze, zájezd do Alp pro žáky vyššího gymnázia, zájezdy a výměnné pobyty v rámci studia cizích jazyků, biologické expedice, školní výlety. Výjezdové aktivity školy mají své primární cíle (dány povahou konkrétní akce), ale zároveň neméně důležité cíle sekundární, které naplňují také koncepci prevence naší školy. Jsou to zejména rozvoj přátelských vztahů a týmové spolupráce, prohloubení návyků zdravého životního stylu, samostatnost, prohloubení sebepoznání a sebepřijetí, rozvoj sociálních dovedností, posilování třídní koheze a vytváření funkčního vztahu mezi pedagogem a žáky.

Knihovna a studovna

Žákům je k dispozici knihovna spojená se studovnou, která se nachází v přízemí a vede ji Bc. Jana Nováková. Žáci zde mohou trávit volný čas, plnit domácí úkoly či připravovat referáty aj. K dispozici jim jsou počítače. Knihovna má i své anglické oddělení, nacházející se v učebně č. 206. V době fungování knihovny a studovny je zajištěn pedagogický dozor.

Školní klub

Zařízení pracuje podle tematického plánu. Za jeho provoz odpovídá vedoucí pedagog Mgr. Jiří Schejbal a pedagogické pracovnice školního klubu Mgr. Strunová a Ing. Kožíšková. V rámci klubu je připravována celá řada akcí. Veškeré aktivity jsou předmětem dohody mezi vychovateli a lektory, kteří spolupracují na jejich přípravě s učiteli. Žáci mají k dispozici počítač, fotbálek, deskové i karetní hry, hlavolamy, tvůrčí činnost aj. V době fungování školního klubu je zajištěn pedagogický dozor.

Kavárna Na Drátě, Školní festivaly a podobné akce

V rámci distanční formy vzdělávání vznikl projekt Kavárny Na Drátě – prostoru pro neformální online setkávání. Touto formou se snažíme zvát zajímavé hosty z řad expertů, známých

osobností, pedagogů, ale i žáků, aby sdíleli svoje příběhy a zkušenosti, ať už pracovní nebo osobní. Přednášky a besedy se konají buď formou webináře, nebo i prezenčně, záleží na okolnostech. V rámci školních festivalů se jedná o hudební festivaly pro žáky, zaměstnance a širokou veřejnost, konané nepravidelně, většinou na konci září. Mezi další aktivity patří akce typu školní ples či vánoční besídka nebo závěrečná akademie. Studenti se mohou podílet na organizaci. Ke každé akci je vždy vytvořena pozvánka a propaguje se na webových stránkách a sociálních sítích školy.

8 Spolupráce s organizacemi a institucemi

Seznam poradenských pracovišť

KÚ KHK <https://sipkhk.cz>

PPP Hradec Králové <https://www.poradenstvikhk.cz/ppp/ppp-hradec-kralove/>

SPC Hradec Králové <https://www.spchk.cz/>

Laxus, z.ú. – sociální a adiktologické služby pro uživatele nelegálních drog, alkoholu, patologické hráče a jejich blízké poskytované ambulantní formou. <http://www.laxus.cz/>

Policie ČR [Prevence, akce, kontakty - Policie České republiky](#)

Prostor Pro, o.p.s. - preventivní programy Spirála - dlouhodobé, kontinuální a interaktivní působení v oblasti prevence rizikového chování žáků a studentů škol i školských zařízení v Královéhradeckém kraji. Realizuje preventivní programy a nabízí rady, pomoc a konzultace pedagogům, žákům a studentům i jejich rodinným příslušníkům v oblasti projevů rizikového chování. <http://www.prostorpro.cz/preventivni-programy-spirala.html>

Semiramis, z.ú. - Centrum primární prevence poskytuje školám a odborné i laické veřejnosti profesionální intervenci a odborné poradenství v oblasti primární prevence rizikového chování. Toto realizuje prostřednictvím dlouhodobých programů specifické primární prevence, poradenských a vzdělávacích aktivit, čímž se snaží u dětí a mládeže předcházet problémům spojeným s rizikovým chováním nebo tyto problémy oddálit do co nejpozdějšího věku. <http://www.os-semiramis.cz/>

Středisko výchovné péče Návrat - nabízí všestrannou preventivně výchovnou péči dětem a mládeži s negativními jevy chování, u nichž ještě nejsou důvody pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy ve speciálních výchovných zařízeních. Pro děti ve věku od 3 do 26 let (po dobu školní docházky). <http://www.svphk.cz/>

Život pro, z.ú. - nabízí poradenství, vzdělávání, terapie, suprevize. Zabývá se i odborným poradenstvím v oblasti terapie neslyšících a poradenstvím v oblasti pěstounské péče a adopce. <https://www.zivotpro.cz>

Nomia, z. ú. - psychologická poradna pro oběti násilí, dětské krizové centrum. Zaměřuje se zejména na rozvodové a porozvodové konflikty s násilím ve vztazích, na pomoc obětem domácího násilí a trestné činnosti, týraným, zneužívaným a zanedbávaným dětem. Pracují rovněž s pachateli trestné činnosti. <https://nomiahk.cz/>

Školské poradenské pracoviště Mozaika - nabízí ambulantní, poradenskou a terapeutickou pomoc dětem, dospívajícím, rodinám, pedagogům a školám. <https://www.mozaikahk.cz/>

Sociálně právní ochrana dětí (OSPOD) - na pracovníky oddělení OSPOD se může obrátit každý, kdo chce upozornit orgán sociálně-právní ochrany na porušení povinností nebo zneužití práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti nebo na skutečnost, že rodiče nemohou plnit povinnosti vyplývající z rodičovské odpovědnosti příp. jiné skutečnosti, které se váží k právům a zájmům dětí. Při ochraně zájmů a práv nezletilých dětí pracovníci oddělení OSPOD spolupracují se státními orgány, pověřenými osobami, školami, školskými zařízeními a poskytovateli zdravotnických služeb, popřípadě dalšími zařízeními určenými pro děti, tzn. zástupci těchto subjektů se na ně mohou také obracet.

<https://www.hradeckralove.org/socialne-pravni-ochrana-deti/ds-2071>

Městská policie

<https://www.hradeckralove.org/oddeleni-prevence-kriminality/ms-25672/p1=25672>

Salinger, z.s. - poskytuje mladým lidem podporu v začleňování do společnosti.

<http://www.salinger.cz/>

Aufori, o.p.s. - v programu „Učí (se) celá rodina“ pomáhají rodinám překonávat problémy s plněním školních povinností, které jsou způsobeny chudobou a které nezvládají vyřešit vlastními silami. **Intervenční centrum Oblastní charita HK** -

<https://www.charitahk.cz/komu-a-jak-pomahame/osobam-ohrozenym-domacimnasilim/>

Krizové linky

Národní krizové linky (bezplatné) - celostátní působnost

- **Linka bezpečí** (Sdružení Linky bezpečí): **116 111** (nonstop), ZDARMA (pomoc **pro děti, mládež** a studující do 26 let). Mají chatovou i e-mailovou komunikaci.
- **Linka pro rodinu a školu** (Cesta z krize): **116 000** (nonstop), ZDARMA (pomoc dospělým ohledně dětí - **pro rodiče**, příbuzné, učitele, vychovatele).
- **Linka první psychické pomoci** (Cesta z krize): **116 123** (nonstop), ZDARMA (krizová pomoc **pro dospělé**).
- **Linka pomoci obětem kriminality a domácího násilí** (Bílý kruh bezpečí): 116 006 (nonstop), ZDARMA (pomoc **pro oběti** a pozůstalé).
- **Národní linka pro odvykání**: **800 350 000** (všední dny 10-18:00), ZDARMA (pomoc pro lidi se závislostí na alkoholu, drogách, gambling apod.).
- **Telefonická krizová pomoc CDZ RIAPS** nonstop **702 256 762**
- **Online poradna e-bepečí** <https://poradna.e-bezpeci.cz/>
- **mobilní aplikace NEPANIKARĚ** <https://nepanikar.eu/>

<http://www.aufori.cz/>

9   Evaluace

Pravidelné zápisy, záznamy a shromažďování podkladů – mohou obsahovat srovnání, statistiky, dotazníky nebo jiné zpětné vazby. Pravidelné schůzky výchovného kolegia. Hodnocení bude probíhat formou závěrečných zpráv ŠMP, VP a psychologa na konci školního roku. Vykazování v SEPA. Na základě evaluace školních preventivních aktivit je vytvořen Preventivní program školy pro následující školní rok.

10 Zdroje

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21291/2010-28.

Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027.

Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027

Strategie prevence kriminality na léta 2022–2027

Koncepce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Královéhradeckého kraje na období 2019–2024

Zákon. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění

Zákon č. 379/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 197/2016 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních, v platném znění

Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Metodický pokyn MŠMT ČR Č.j: 10194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví

Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků (č. j. MSMT-43301/2013)

Standardní činnosti ŠMP Příloha č. 3 k vyhlášce č. 197/2016 Sb.

MIOVSKÝ, M. Historie a současné pojetí školské prevence rizikového chování v ČR. Část 1. (str. 17-34). In: MIOVSKÝ, M. Prevence rizikového chování ve školství I. Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga. 2015. 328 s. ISBN 978-80-7422-392-1.

JUHÁSZOVÁ, Svatava. ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE [online]. Horní Maršov, 2019 [cit. 2023-07-21]. Dostupné z: <https://www.zshornimarsov.cz/files/files/f28-Preventivni-strategie.pdf>

PEŠLOVÁ, Yvona. Školní preventivní strategie 2020 – 2025 [online]. Ostrava, 2020 [cit. 2023-07-21]. Dostupné z: <https://www.zsmitusova16.cz/p/skolni-strategie-prevence-157830073081.pdf>

KUNEŠ, Václav. ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE NA OBDOBÍ 2020-2025 [online]. České Budějovice, 2020 [cit. 2023-07-21]. Dostupné z: <https://www.gjvj.cz/storage/app/uploads/public/61a/f2f/895/61af2f89559da004741655.pdf>